

„AIDO“ PRIEDAS VAIKAMS

*Naujųjų Metų proga sveikiname visus mūsų mažuosius
skaitytojus, bendradarbius ir rėmėjus*

BALTOS SNAIGĖS

Krinta baltos snaigės,
Krinta pamažu
Ant nugirsto kelio,
Ant plikų daržų.

Krinta sniegulėlės,
Krinta iš aukštai,
Visur balta, balta,
Kur beužmatai.

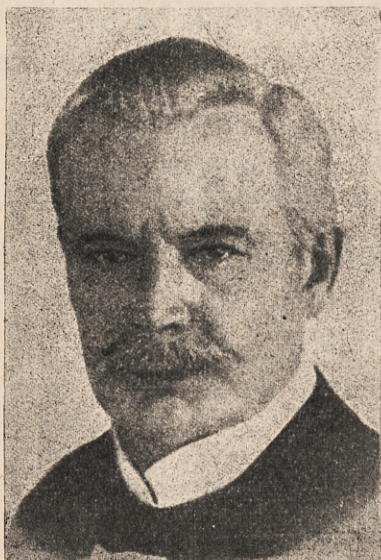
Sniegulėlės gražios,
Pasakykit man,
Kam taip širdį traukia
Vis gimtan kraštan?

Kam krūtinę, spaudžia
Liūdnas ilgesys,
Kas tą lūkestėli
Mano užgesys?

V. Kuolaitis.

Dėdė Pranys

Ir mes turime draugų, kurie mumis rūpinasi ir daug gera mums padaro. Vieni jų rašo mums gražius eilėraščius, kiti — gražias pasakas ir apysakas, o dar kiti — naudingus pamokymus. Tai tikrieji mūsų geradariai. O mes, mažieji, galime jiems atsidėkoti tik meile.

Pr. Mašiotas

Jie daugiau nieko iš mūsų ir nenori.

Prie geriausių mūsų draugų tenka priskaityti dėdę Praną Mašiota. Jis pirmas pradėjo mums rašyti gražias apysakas ir pamokymus. Dabar jis susilaukė 75 metų amžiaus ir mums vis dar rašo ir rašo.

Pranas Mašiotas gimė 1853 m. gruodžio 19 d. Suvalkų krašte Tėveliai buvo pavyzdingi lietuviai ir pasiturį ūkininkai. Didelio vargo mažam Praneliui neteko paragauti. Mokslus jis ėjo Naumiestyje ir Ma-

rijampolėje. Būdamas gimnazijoje, jau platino atgabentus iš Prūsų mūsų laikraščius ir knygas. Dvidešimties metų išvažiavo Maskvos universitetan mokyti, — norėjo būti gimnazijos mokytoju. Maskvoje jis mielai noru dėjosi su kitais lietuviais studentais.

Mokslus universitete baigė 1887 m. ir norėjo gauti mokytojo vietą Lietuvoje. Rusai tuomet į gimnazijas Lietuvoje skyrė mokytojais tik rusus ir pravoslavus. Mašiotui neleido mokytojauti tarp savųjų. Tad jis pasirūpino tarnauti bent arčiau tėviškės. Iš pradžių jis gyveno Lomžoje, vėliau — Rygoje. Po kelerių metų rusai, pagaliau, įsileido jį gimnazijon. Rygoje uoliai darbavosi veikiančiose tuomet lietuvių draugijose.

Atėjo Didysis karas. Visi valdininkai buvo kraustomi Rusijos gilumon. Su kitais tremtiniais Pranas Mašiotas nusikėlė Voronežan ir ten su Martynu Yčumi kūrė moterų ir vyrų gimnazijas, kuriose mokėsi mūsų jaunimas. 1914 m. su abiem gimnazijom grįžo į Lietuvą. Vilniuje jam pirmam teko darbuotis Švietimo Ministerijoje, — buvo ministerio pavaduotoju. Vėliau nusikėlė Klaipėdon ir ten išbuvo ilgus metus gimnazijos direktoriumi. Dabar nuolat gyvena Kaune.

Dėdė Pranys pradėjo rašinėti į laikraščius dar tuomet, kai mokėsi gimnazijoje ir universitete. Kai rusai leido mums spaudą, jis rašė į beveik visus tuomet einančius laikraščius Vilniuje, Rygoje ir Petrapilyje. Jo raštai buvo visų mėgiami ir skaitomi.

Pranas Mašiotas pirmas pastebėjo, kad mes, vaikučiai, neturime savo gerų knygelių. Jis pirmas pradėjo rašyti mums gražias apy-

sakaites, pasakas. Prie to darbo kvietė ir kitus. Jis su mokiniais vertė įvairias pasakėles ir jas leido atskiromis knygutėmis. Taip susilaukėme pirmųjų knygučių, kurias noriai skaito visi pramokę skaityti vaikučiai. Grįžęs Lietuvon, visiskai atsidėjo rašyti mums. Dabar turime: „Mano dovanėlės“, „Kiškiai“, „Mūsų mažiausiems“, „Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę“, „Ir aš mažas buvau“, „Kaip žmogus žemėje įsigalėjo“, „Sparnuočiai“ ir daug kitų.

Mums Pr. Mašiotas yra surin-

kęs iš kitų kalbų apie 70 veikalų ir savųjų parašęs per 30. Dar apie 100 dalykų yra pagaminta spaudai ir mes kada nors juos pamatysime. Jis nesiskiria su plunksna ir kasmet duoda po kelis veikalėlius. Už šiuos darbus mūsų geriausių draugų suaugusieji dabar vadina *vaikų literatūros tėvu*.

Tegul jam Aukščiausias duoda kuo daugiausia sveikatos, kad galėtų dar ilgai darbuotis ir mus, mažuosius, vesti šviesiuoju keliu.

V. B.

Voverės namelis

Pasaka

Voverė gražiam miškely
Pasistatė sau namelį.
Tra ta ta, rai rai rai —
Jai gyventi bus gerai.

Jos namelis toks neblogas,
Skaniais blynais dengtas stogas.
Tai tai tai, užu žu —
Ir patogu ir gražu.

Skrido varnos ten pro šalį
Ir pamatė tą namelį.
Kvar kvar kvar, kvar kvar kvar —
Kas gyvena čia dabar?

Nusileido patupėti
Ir namelio pažiūrėti.
Ūpa pa, očia čia —
Ir nutupė visos čia.

Rado maisto jos neblogo —
Nebeliko greitai stogo.
Tra lia lia, tra ta ta —
Mano pasaka baigta.

Vyt. Skinulis.

Plauk, debesėli

Plaukia debesėlis
Per dangaus mėlynę,
Kur saulutė teka,
Kur mano tėvynė.

Ten keliai keleliai
Kryžiais nužymėti
Ten sesutė laisto
Žalią rūtą, mėtą.

Ten jauni broleliai
Žirgelius augina
Ir ketina joti
Miestan Gedimino.

Plauk gi, debesėli,
Per dangaus mėlynę
Kur saulutė teka,
Kur mano tėvynė.

V. Kuolaitis.

GIRTUOKLIS

Šiaudinius ant stogo šildėsi saulutėje karveliai. Kurie ramiai tupėjo, kurie sparną į šalį atmetę gulejo, tik vyriškiai du buvo nepasėdus — patupės ir ima sukinėtis, kraipytis, krūtines atstatę. Sukinėjasi, burkuoja, prieš moteriškas nor pasirodyt, kas juodu per vyrai.

Ir kodėl karveliams netupėt, nesišildyt, nesikraipyt, kad visi sotūs. Pats gerasis metas — laukuos žirnių sėja. Kas nežino, kad per žirnius nėra geresnio karveliams valgio — ir gardūs ir sotūs. Kitu metu karveliui seilė varva žirnius atsiminus, o dabar jų pilni laukai pribarstyti ir kokių dar — išbrinkusių, minkštučių. Nulėk, prisilek ir vartykis paskui ant stogo.

Kas eina pro šalį, išgirdęs patinėlius burkuojant, pakėlęs galvą pažiūri, pasigėri. Tik pats Šaudinis ant karvelių netur geros širdies. Sako, tik stogus mindžioja, pašą. Kad negailėtų sūnaus Jurgučio, tuojau lieptų pietus pataisyti iš tų nenaudėlių.

Jurgutis ilgiau už kitus namiškinius karveliais gerėjos. Ir kaip nesigėrės! Tiek vargo turėjo, iki jų įsiveisė. Buvo išsiprašęs porelę iš kaimynų Juozuko; ta ėmė ir išlėkė kažin kur: mat, viena nesibuvino. Įsigijo antrą porelę, atidavęs už ją

medinį arkliuką, kurį jam pusberniukas buvo išdrožęs. Gal kad nedovanai buvo gauta, tai ta porelė apsiuvo, išsiperejo vaikų. O paskui ir iš šalies keli atlėkė.

Pasigėrėjo Jurgutis savo karveliais, pasigėrėjo, bet ir suskaitė, ar visi namie. O vieno nėra, kaip tik to, ką su kuodeliu — pačio gražiausio. Argi vanagas būtų pagavęs? O gal į kaimynus nulėkė — jis mėgdavo pasisvetinėt.

Nieko nelaukdamas, nubėgo pas Juozuką. Juozuko nerado namie. Išėjęs kur į lauką, kaip kas pasakė, karvelių ganyti.

Jurgis bėgt į lauką. O Juozukas jau bepareinąs. Kažin ką abiem rankom apgrobęs parsineša. Pamatęs Jurgutį, pasišokėdamas prie jo pribėgo ir rodo karvelį.

— Kur gavai? — Ar ne mano Kuodžiukas? — šoko pasižiūrėti Jurgutis.

Juozukas parodė svetimą karvelį ir pasipasakojo, kur ir kaip pagavęs. Už jų sodo pasėta saldžiųjų žirnių. Tenai atleikia karvelių iš tolimesnių kaimynų. Tai jis išmirkinęs degtinėje sauja žirnių ir pabarstęs Buvę atlėkė visas keletas. Vienas sulesęs kelis tokius žirnius, pasigėręs, tai jį ir pasigavęs.

Jurgutis dar kartą apžiūrėjo pagautąjį karvelį, ar nebus panašus į jo Kuodžiuką, ir nuejo su Juozuku uždaryt girtuoklį, kad neišlėktų.

Ką tik Jurgutis buvo išėjęs už vartų, parlėkė jo Kuodžiukas. Parlėkė svyrudamas, kaip pašautas, ir driebelėjo ant stogo.

Atsikvėpęs ėmė kniubdamas vaikščioti po kraiką ir švabal-džiūot:

— Aš vanagas... Ar girdit? Aš vanagas ir visus jus čionai išgaudysiu...

Paskui, įsisukęs į tarpą nuste-busių savo namiškių, kimba tai prie vieno, tai prie kito, sakydamas:

— Kaip man linksma, kaip man linksma. Pasibučiuokim...

Juo toliau, juo labiau svyruoja. Vyriškiai kartą kitą stumtelėjo Kuodžiuką, kai per daug jiems įsi-pyko:

— Ar iš proto eini? Atsikvo-šėk!—stabdė jį.

Karvelienės tik galvas kraipė.

— Ne kitaip, kaip piktoji bus apnikus vaikina,—šnabzdėjo viena kitai.

Smarkiau pasvires, Kuodžiukas ėmė rintis nuo stogo. Kiek įsika-bins į šiaudus, ir vėl slenka ritasi žemyn.

Jau buvo į pusę stogo nusiri-tęs, kai Jurgutis jį pamatė.

Kai Juozukas pagautąjį karvelį nunešė ir uždarė, tai parūžo ir Jurgučiu, ar nebus ir jo Kuodžiuko kas tuo būdu pagavęs, ir parbėgo namo pažiūrėti savo karvelių.

Pamatęs Kuodžiuką ritantis stogu, pasistatė kopėčias ir pasi-gavo. Nunešė į karvelinę ir už-darė. Girdė, lesino, iki visai išsi-pagiriojo.

Tai nuo Juozuko žirnių buvo taip pasigėręs Kuodžiukas. Už tai Jurgutis paskui kitaip nešaukdavo jį, kaip girtuokliu.

O karveliai savo tarpe nutarė, kad žirnių esama ir piktos veislės.

Pr. Mašiotas.

Vaikai ir šaltis

Sveikas, ponas šalti,
Vėl pas mus grįžai?
Senai tavęs laukiam
Mes, maži vaikai.

Kur tu iškeliavęs
Taip ilgai buvai,
Ir kaip į mūs kraštą
Atgal pakliuvai?

Pas mus buvo šilta:
Saulutė viešėjo,
Pievoj ir mūs sode
Daug gėlių žydėjo.

Buvo pas mus linksma,
Buvo vieversiai, —
Kodėl pas mus tuomet
Tu neatvykai?

Viskas jau nuvyto.
Jau pliki miškai, —
Tik dabar, karaliau,
Pas mus atvykai?

— Niekis tai, vaikeliai,
Negailėkit pievų,
Aš dailiai apklosiu
Jas baltuoju sniegu.

Ir gėlių, vaikeliai,
Iš visų gražiausių,
Atkeliavęs rytą,
Jums lange priausiu.

Ir karnelį jūsų
Dailiai aprėdysiu, —
Važinėkit, mieli,
Jums aš netrukdysiu.

J. Žižmaltis

MEDŽIOTOJAS IR VANAGAS

Lygiame lauke, netoli miško, stovėjo šimtametis ąžuolas. Jis buvo labai šakotas. Tą ąžuolą pamėgo didelis vana-

gas. Jis dažnai tupėdavo ąžuolo viršūnėje ir iš aukšto dairydavosi po apylinkę. Pagaliau, susisuko lizdą, išperėjo vaikus ir pradėjo skraidyti po apylinkę, — ieškoti maisto savo vaikams. Pagavęs kitą paukštį, suplėšydavo jį, nešdavo lizdan ir dar kruvinu snapu penėdavo vaikus. Gera buvo gyventi vanagai toje apylinkėje, bet baugu buvo silpniesiems už jį.

Kartą medžiotojas išėjo pagiriais pamedžioti. Pamatė jis ąžuolą ir priėjo prie jo. Tuo metu vanago mažyčiai sučiepsėjo. Medžiotojas pakėlė galvą ir tarp šakų pamatė vanago lizdą. Netrukus parlėkė mažųjų motina. Belėkdama pamatė žmogų, stovintį prie ąžuolo. Ji pradėjo suktis aplink ąžuolą, norėdama nuvaryti priešą nuo savo mažyčių. Medžiotojas neiškentė, priglaudė šautuvą prie akies ir paspaudė spurgiuką. Pasiplė iš šautuvo dūmai, pasigirdo trenksmas ir vanago klyksmas. Krito jis, kaip akmuo, žemyn, dar užsikabino sparnais už ąžuolo šakų, bet nusilpęs šleptėrėjo prie medžiotojo kojų. Mėgino vanagas dar gintis snapu, bet neilgai truko jo kova su žmogumi: medžiotojas sugavęs įsidėjo krepšin.

Apylinkė neteko paukštžudžio. Mažųjų paukštelių gyvenimas pasidarė jaukesnis.

Žilabarzdīs.

Ž i e m a

*Štai žiemužė atbildėjo
Iš didingo šiaurės sosto.
Įsikinkius žvarbų vėją,
Minkštu sniegu žemę klosto.*

*Išdžiovino purvą visą,
Per upes pasta'ė til us.
Iš sniegu gėlytės kyšo —
Liūdi jos žiemos apviltos.*

*Mat, pražudė ta bežirdė
Jų gražumą gardų kvapą.
Nors netroško jos dar mirtį... —
Baltas sniegas dengia kapą.*

*Sniego klodai ant krūtinės
Saltos žemės vis storėja.
Rodos, snaižės pakutinės
Krinta... naujas neša vėjas.*

V. Jurginas

Kur aš jį mačiau?

Pirmasai sniegas

Šiandien atbudau 7-tą valandą. Kaip paprastai, sukalbėjusi potėrius nuėjau nusiprausti. Mano jaunesnioji sesutė buvo anksčiau atsikėlus. Radau ją besiprausiančią. Man besiprausiant ji pasakė:

— Žinai, Birute, šiandien jau visas pasaulis baltas.

Prisipažinsiu, kad mėgdavau ją paerzinti, todėl pasakiau:

— Ot ne, Indijoj sniegas nesninga. Taip pat ir Amerikoj yra tokių kraštų.

— O gal ir sninga. Ką tu žinai?

— Ot žinau,—atsakiau jai.

Bet buvo man labai įdomu, ar iš tikro ji manęs neapgavo.

— Jeigu nebus sniego, tai duosiu tau pipirų,—pasakiau ir nubėgau pažiūrėti.

Iš tikrųjų, žemė buvo baltutė, baltutėlė. Pavalgiusi, nuėjau mokyklon. Einant sniegas lipo prie kojų. Bet ne visai buvau patenkinta, nes žinojau, kad tokiu sniegu dar negalima bus rogelėmis pasivažinėti.

Bet gal gi daugiau prisnigs! Palauksiu.

Birutė—mokinė.

Ar seniai

Ar seniai čia, rodos,
Vasara viešėjo,
Kada visa žemė
Vien žiedais klestėjo?

Ar senia čia aušo
Vasarėlės rytas,
Saulės spindulėliais
Laukus nusagstytas?

Ar seniai lydėjom
Gražią vasarelę,
Ar seniai sutikom
Niūrų rudenėlį?

Dingo vasarėlė,
Dingo rudenėlis
Saltės jau sukurstė
Juodą purvynelį.

Jau šalta žiemužė
Ežerus sukaustė,
Rogutes mums davė
Ir liepė nesuausti.

Senelės pasakojimai

(Iš baudžiavos laikų)

Ilgais žiemos vakarais, kada šaltis langus išmargindavo įvairiais raštais, mūsų visa šeimyna susėdavo prie krosnies pasišildyti. Tuomet mes, vaikai, apspisdavome iš visų pusių senelę ir prašydavome pasekti bet kokią pasaką.

Kartą senelė tarė:

— Aš jums, vaikučiai, papasakosiu ne pasaką, bet tikrą atsitikimą. Kada mes dar mažos buvome, kaip kad dabar jūs, mūsų tėveliai baudžiavą ėjo. Tada nebuvo, vaikeliai, taip lengva gyventi, kaip dabar. Atsimenu, kaip kartą parėjo tėveliai iš darbo. Motina atsinešė su pelais keptos duonos, o daugiau nieko neturėjo. Mat, tėveliai ėjo dirbti į dvarą, o sau dirbo tik sekmadieniais ir naktimis. Taigi geresnės duonos ir negalėdavo pasigaminti.

Taip buvo ir tą dieną: tėvelis tuojau nuėjo savo lauko arti, o motina pradėjo skalbti mūsų marškinius.

Staiga atsidarė durys ir įėjo ūkvaizdis su keliais vyrais. Motina, pamačiusi tokius svečius, tuojau suprato, su kokiais reikalais jie atėjo. Ji paprašė juos sėstis. Bet šie tik rėkė:

— Kur vyras? Greičiau pašauk mūsų jį, mes neturime laiko čia sėdėti.

Motina dar norėjo apsiršti skara, bet ūkvaizdis tik rėkė ir neiškentęs drožė bizūnu per galvą. Motina sukando tik lūpas, iš akių pasipylė ašaros, bet tylėjo.

Atėjo tėvas. Ūkvaizdis išsiėmė popierių ir perskaitė dvaro raštelį. Ponas rašė: „Jonas Girulis paskirtu laiku neužmokėjo dar 85 auksinų. Tad jei dabar neužmokės, ūkvaizdis turi laisvą valią daryti, ką norįs“. Ūkvaizdis, perskaitęs raštelį, paklausė:

— Na ką, ar dabar užmokėsi pinigų?

— Iš kur aš imsiu?—tarė tėvas. — Prašom dar palaukti ke-

šias savaites, gal kaip nors surinksiu.

Ūkvaizdis buvo nepermaldaujamas. Atsistojęs pagrasė bizūnu ir suriko:

— Vesk mane tvartan!

Tėvas tuojau nuvedė. Iš tvarto ūkvaizdis paėmė du jaučius—Margį ir Palšį. Tėvas tik nusisluostė ašaras, kurios kaip žirniai bėgo per skruostus, ir tylėjo.

Paskui visi nuėjo kamaron, bet ten nieko nerado, tik vieną duonos kepalą. Ūkvaizdis paėmė jį ir metė šuniui. Šuo tiktai pauostė ir nuėjo. Ūkvaizdis, dar palandžiojęs po pakampes ir nieko neradęs, jau norėjo važiuoti, bet vėl pamatė tą duonos kepalą, kuri mūsų tėvelis norėjo pasiimti. Jis iššoko iš vežimo ir kirto tėveliui per galvą. Duoną pasiemė su savim.

— Dėl Dievo meilės, — šaukė tėvas,—nors duonos neišsineškite! Ką mes valgysime? badu mirsime!

Ūkvaizdis tik pagrasė bizūnu.

— Nenorėjai užmokėti, tai nenorėk ir valgyti! — tarė jis ir nuvažiavo, nė pamanydamas, kokią jis čia nelaimę paliko. Tėvas apsiverkęs įėjo pirkion.

Atėjo vakaras. Motina išvirė kažkokių šaknelių. Jos buvo neskanios, bet mes valgėme, nes nieko daugiau nebuvo. Pavakarieniavę nuėjome gulti. O ryto metą motina jau nesikėlė, nuo vakarykščių nuotykių apsirgo. Taip ji išgulėjo dvi savaites ir mirė. Gal ji būtų ir pasveikusi, bet, kai nebuvo kuo gerai prižiūrėti, tai vargšė ir neišliko. Kaip nešė jos kūną laidoti, mes paskui ėjome ir verkėme. Tėvelis irgi verkė, verkė ir visi žmonės, matydami mus dar mažus, patekusius į didelį vargą.

Taigi matote, vaikučiai, kaip buvo bloga anuomet gyventi.

Svyruonėlis.

Kasdieninė duona

*Juoda mūs duonutė,
bet iš rugio grūdo;
mes ją sukrotėjom —
ar linksmi ar liūdom.*

*Saldesnė už medų.
Kas iš to ragaišio —
tiktai seilės bėga.
Be duonos pragaištum.*

*Prie smėlio ir pelo,
juoda, bet ruginė
soti dirbt ir valgyt
duona kasdieninė.*

Laukutis

MATUKO SAPNAS

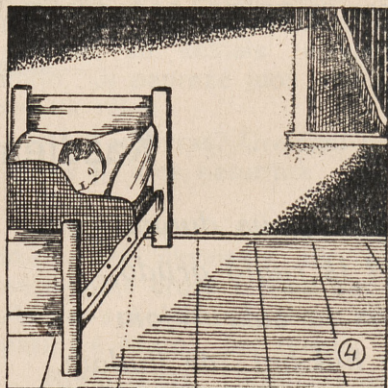
Matas miega ir sapnuoja:
Per sniegą deduks klampoja.
Tokis senas ir sulinkęs —
Silpnos vargšo, matos, kinkos.
Eidams, šypsosi liūdnei
Ir vis žvalgos nakantriai.

Matas juom susidomėjo
Ir j jį taip prakalbėjo:
— Sveikas, mielas dėdulyte,
Būk toks geras pasakyki:
Ko toks liūdnas, kas esi
Ir kur taip vėlai skubi?

O senutis: „Mielas Matai,
Aš esu Senieji Metai,
O kur einu — j nežinia...
Tad sveikutis lik, vaikine,
Aš skubėt turiu, nes štai
Pasirodo ir Jisai!“

Vos senuks žodžius tuos tarė.
Staiga šviesu pasidarė.
Nuo žvaigždelių, debesėlių
Žengė gražus bernužėlis,
Jis šypsijos, o drauge
Ir... Matukas lovoje.

TRUPINĖLIAI

Didžiausia statula

Prancūzijoje yra daug gražių vietų. Tas vietas prancūzai labai sumaniai dar pagražina.

Prie gražiausių vietų Prancūzijoje priskaitoma Ronos upės slėnis. Šį slėnį pastebėjo senovės romėnai ir aukščiausioje vietoje pastatė tvirtovę, kuri saugojo kelią į Rymą. Ta tvirtovė seniai jau sugriuvo, dabar tebėra tik griuvėsių likučiai. Prancūzai nutarė toje vietoje pastatyti didžiausią Dievo Motinos statulą, kuri būtų matoma beveik visame Ronos slėnyje. Statula jau padaryta, savo vietoje pastatyta, baigiami tik paskutiniai darbai. Kitais metais birželio mėnesį statula bus šventinta. Bus tai didžiausia statula pasaulyje.

Tai buvo vasara

Vaikų šypsenos

Petriukas skaičiuoja

Petriukas, likęs pats vienas, galvojo šitaip:

— Jei žmogus per vieną minutę gali suvalgyti 2 obuolius, tai per valandą jis jų suvalgys 120.

O paskui taip galvojo:

— Jei vienas žmogus gali iškasti griovį per 6 dienas, tai šeši žmonės tą patį griovį iškas per vieną dieną. Taip pat, jei vienas garlaivis galės nuplaukti į Ameriką per šešias dienas, tai šeši garlaiviai į tą pačią Ameriką nuplauks per vieną dieną...

ŽAIDIMAI

Žodžių grandinė

Žaidėjai sėdi ratu. Vienas meta skarelę ir sako: „namai“. Tas, kuriam buvo mesta skarelė, pagriebia ją ir, mesdamas kitam žaidėjui, turi pasakyti: „namai dideli“; vadinasi, jis pakartojo pasakytąjį jam žodį ir dar pridėjo nuo savęs naują. Tuomet jis meta naujam žaidėjui, kuris sugriebęs turės mesti skarelę pentkam žaidėjui ir pasakyti, pav.: „pastatyti kaime“. Ir taip žaidžiama toliau: pakartojamas paskutinis žodis ir pridodamas dar vienas. Kas tinkamo žodžio neprideda, moka fantą. Žaidžiama, kol nusibosta.

LAIŠKŲ DĖŽUTĖ.

Tautgirdui. Gavome, įdėsime, ačiū.
Visam, liui. Peržiūrėsime, kas tiks—
įdėsime.

Dagiliui. „Jėzūčio patalėliai“ dar negavome.

TURINYS

Pusl.

Pusl.

I. Eilėraščiai

Andrulionis Alb — Motutei	1
Basys S. — Kalėdų rytą	532
— Kiškių kūčios	533
Bradūnas K. — Pavasario lietus	4
— Ei, saulute	72
— Rainiukas	506
Budėnas S. — Upelini	182
Če-lis J. — Mano gimtinė	489
Č. M. — Smagus Jonelis	12
— Švarumo prieteliai	85
Dagilis — Jone is mina	439
— Mielas rudenėli	485
— Lapė ir gaidys	490
— Loja šunes	494
— Plaukia linksmos	51
Dilgė — Daglis	492
D. B. — Gaidžiukas ir vištytė	395
Drevinis P. — Kiškis	404
— Tinginys Jonukas	508
E. M. — Varpelis	3
Gaišiūnas P. — Piemenėlis	21
Grigonis M. — Lopšinė	4
— Žibutė	6
— Eglė	23
— Lapė	232
— Kas eina	500
Gudaitis P. — Varnaitė	96
Guobys R. — Naslaitis	175
— Mano dalužė	180
— Bėkim	251
— Ligotas kačiukas	254
— Mano šuniukas	64
— Vasaros rytas	267
Kirša F. — Lapkritys	437
Ivanauskaitė A. — Piemenėlis	119
— Rūta	123
— Tau, broleli	176
— Naslaitė	127
Jurgėnas V. — Žiema	550
Klevelis Vyt. — Strikatai ir mekeke	58
Konopnic-ienė M. — Ką matė vaikai	487
Kalpokas G. — Kai lapeliai krito	518
Kuzmickis L. — Lopšinė	149
Kukutis Ž. — Jei trokšti	392
— Rudenį	431

Kurmelis — Verkia lapeliai	479
Kondratas P. — Žvirbliai ir Kuodaitė	150
— Lenktynės su debėsėliu	186
Kryževičius M. — Pavasaris	5
K. M. — Vakaro varpai	84
Keraitis Ad. — Vyturėliui	7
— Lakūnas	501
Kietis — Tėvelis mokytojas	454
Kentėtoja — Ko tu lauki?	418
Kuolaitis V. — Skambėk, „Varpelij“	17
— Pasižadėkim	49
— Prie močiutės kapo	51
— Kas laužo šakas	63
— Čia tėvynė	65
— Lakštatė belaisvė	139
— Neužmiršiu šios šalės	172
— Tau, tėvynė!	209
— Jei tavęs kas klaustų	257
— Kam aš mokaus	316
— Laiškas tėviškėlėn	326
— Sudie paukšteliams	343
— Mūsų mokyklėlė	355
— Gimtasai kaimelis	369
— Šiaurės vėjas	378
— Liūdna	406
— Mūsų „Varpelis“	407
— Mes dar vis	417
— Neilgam	433
— Plauk, debesėli	548
Legas P. — Jei pirksi dovanų	20
— Darbininkų šeimyna	28
— Pavasaris	47
— Vaikai ir motina	52
— Darbas	413
Laukis Ged. — Jei mylėti	388
Li pukas — Saulelė	335
Laukutis — Rugių pėdas	197
— Dobilai	202
— Bėgo kiškis	446
— Šalna ir gričiai	452
— Murk nemurkęs	490
— Prikelk, motule	56
— Kasdieninė duona	553
Mekas J. — Knygos	474
Morkūnas Por. — Tik tuomet	38
— Ten, kur	415
Mackevičius J. — „Varpeliui“	116
— Kai visur žalia	120

	Pusl.		Pusl.
— Prie upelio . . .	199	Steponėnas J. — Jau ateina . . .	356
— Senas kryžius . . .	229	— Zuikelio mirtis . . .	399
— Ses lė ir darželis 4 8		Steponėnas Vyt. — Gegužis . . .	35
— Iškrendančiam		— O „Varpeli“ . . .	40
paukšteliai . . .	459	— Jau . . .	44
— Žiem s belaukiant	476	— Škrisk, „Varpeli“	104
— Tau, tėvynel . . .	513	— Myliu aš . . .	109
Mačiulis B. — Ei, pavasari gražus .	74	— Auštant . . .	243
Markevičius P. — Šarkos Tarkos		— Įmanyčiau . . .	252
laiškas	202	Skiaustis Vl. — Laimink, Dievuli .	99
Mašiotas Pr. — Girtuoklis	548	— Neboju aš vargų . . .	110
Minciga J. — Vytukas	70	— Mano raštas	121
— Aš artojas	472	Skinulis Vyt. — Ačiū Tau, Dievuli!	484
Nemunėlis Vyte — Be gimtinės . . .	97	— Voverės namelis . . .	547
— Skruszdėlytės		Siliūnas B. — Vakaro malda . . .	498
Greitūtės miestas	228	Šložinyas J. — Pavasario saulelė . . .	26
— Muzikantai	246	Šelburg I. — Arklys	518
— Skruszdė darbi-		Šlepšytė E. — Pavasaris	19
ninkė	263	Švarlys Ant. — Vaikas ir vyturėlis .	68
— Ušmirštas Rū-		Tamulaitis Vyt. — Mano žirgas . . .	148
pintojėlis	280	— Kam „Varpelis“	
— Atspėk	394	e na	497
— Vyr'ai ir pipirai	408	Tamošiūnas S. — Vasaros naktis . . .	155
— Man nereikia		Tėma K. — Naujas svečias	2
keturių	478	— Skikt, ožkelė bėga	26
— Raidės	523	— Gegužis	33
— Be saulutės	527	— Vaikų gegužinės	36
Navackas V. — Skambink, „Varpeli“	339	— Varlės ir gandrus	39
— Myliu aš tėvynę	353	— Vaikšto gandrą	41
— Našlaitėlis	402	— Rūtų darželis	60
Pedarauskaitė K. — Į rarotas	514	— Saulutė teka	67
Petkauskas A. — Labanaktis	223	— Gaidys	69
— Mano brolis	499	— Kur tai	81
Plad's J. — Laputaitė	505	— Mūsų sesės	90
Pumputis M. — Ten, kur...	129	— Po ažuolėliu	92
— Pasakysiu...	131	— Kakarykul	95
— Myliu	177	— Ves...	99
— Pasakyk	178	— Artojo dainelė	100
— Vakara	201	— Bum tadrai	104
— Tėviškės grožis	2 5	— Lietuvaitė	113
— Jono dviratis	291	— Žvejys	122
— Pasakykit	328	— Vasara	133
— Rudens dienos	337	— Morkelė	134
— Gėlės	389	— Vestuvės	135
— Mūsų žemė	450	— Savaitės dienos	136
— Algirdo daina	456	— Sudieul	313—351
— Vasarai nubėgus	465	— Simel o ožys	318
Preikšas P. — Mano dalgelei	147	— Ten tėvynė	321
— Vasarai	2 5	— Čia eželė	341
Paņavas A. — Aš padirbsiu	345	— Oželi, oželi	351
Rimšelis Pr. — Jau ruduo artėja	260	— Viens, du, trys	385
— Graži mūsų žemė	370	— Jonukas ir vėžys	390
Saulutė Tusikas — Gėlėlė ir vaikelis	502	— Mano dalužė	393
Serevičius Pr. — Pražydo sodi	53	— Vienybė — galybė	401
Skaudvilių Diedukas — Kopūstas	438	— Stebuklingas pieštukas	440
— Lapeliai ir		— Lietuvaitės daina	449
vėjas	444	— Vyšnių sodely	460
		— Kas ten girioj trinktelėjo	470

- Vieversėlis** — Algiuko garvežys . . . 37
- Vanagėlis Ks.** — Genys ir dagilis . . . 115
— Lietuvaitė . . . 115
- Visa mylis** — Vestuvės miške . . . 185
- Volunėj:** — Myliu aš tėvynę . . . 283
- Venciūtė J.** — Skambėkite, kaklės . . . 521
- V. N.** — Ramu gyvent 322
- Žizmaitis J.** — Motinos daina . . . 1
— Varpeliai 3
— Turėsiu birbynę . . . 211
— Į saulutę 317
— Aš nelaukiu 373
— Kūčių vakarą 514
— Vaikai ir šaltis 549
- Žitkevičius L.** — Matas ir zuikis . . . 220
— Mėnulis ir mes 235
— Palauk 510
- Zervinų Petrelis** — Gegutė 75
- Žydrūnė** — Man gražesnės 234
- Žilabirdis** — Medžiotojas ir vanagas . . . 550
— Tėvynės meilė 241
— Myliu 260
— Pavasario džiaugsmas 55
— Pelėda 79
— Po berželiu 156
— Atpėk 265
— Rūtų darželis 305
— Dariau ir Girėnai 227
— Kai užaugsiu 278
— Tyliąją naktį 531
— Ar seniai 532
- Apysakėlės, pasakėčios**
- Akstinas V.** — Renkame grybus . . . 370
— Randamonys 450
— Ežys 469
- Aks.** — Šunytiš 151
- Dagilis** — Neries puodelis 503
— Susitaikė 515
— Tvirtovė paimta 56
— Piemenėlis 538
- Dilgė** — Neris ir Vilnytiš 456
— Simukas rėksniukas 467
— Į rarotas 498
- Guobys R.** — Varlės 135
— Į bažnyčią 179
- Keracitis Ad.** — Senelis ir tiltas . . . 183
- Kietis** — Turguje 466
— Kur makaronai auga 519
- Kukutis Z.** — Vienišas kopūstas . . . 403
— Sodely 419
— Jonukas pasakoja apie
 šunį 421
— Bėrukas 459
— Šeimininkas ir žvirbliai 486
- Kuolaltis V.** — Pasilikusi kregždutė 340
- Vytuko atsisveikini-
 mas su paukšteliais 356
— Mano mežioklė 468
- L. T.** — Gaisrininkų sūnės 137
— Vilkai ir vilkiukai 64
— Voverė ir vilkas 166
— Ūkininkas ir arklys 26
— Dagilis narvely 217
- M. Č.** — Į savąją krautuvę 10
— Kluonas ir svirnas 20
— Kaziukas ir batai 23
— Stasiukas maistrelis 51
— Susirinkimas 52
— Rudis ir Rainiukas 82
- M. Č.** — Gražutis ir Rainutis 86
— Vėlinių dieną 402
— Nykštukai 437
— Šalnos 454
- Miglė** — Berniukas ir obuoliai 453
— Vaikelio malda 484
— Draugės 500
— Onutės įspūdžiai 520
- Steponėnas J.** — Vištos teismas . . . 422
- V. B.** — Artojas 209
— Murzelis ir Murkytė 251
— Aš ir šeimininkas 322
— Aš ir vaikai 338
— Aš ir kiškis 372
— Kaip čigonas pavogė mėsą . . . 4
— Kur auksas yra? 5
— Sumanumas 6
— Auksas 9
— Kariskas arklys 21
— Visiems neįtiksi 22
— Keleivis 38
— Teisėjas 40
— Karalius ir ūkininkas 42
— Žvejai 53
— Pasivaideno 54
— Bičiuliai 68
— Laika 69
— Indėnas ir anglas 71
— Pasaga 72
— Piemuo 73
— Geras draugas 74
— Bezdžionė ir akiniai 84
— Brangus žiedas 87
— Obuoliai 100
— Varpos 100
— Nesigirk pirm laiko 101
— Bitė ir erelis 103
— Riešutas 104
- V. G-tis.** — Taip daugiau nedarysiu 70
— Žemės maišas 116
— Paparčio žiedas 117
— Vagys 118
— Žalio ridikėlio pasaka 119
— Senelis ir paparčio žiedas . . . 120

	Pusl.		Pusl.
— Ginčas	132	Mackevičius J. — Mažasis didvyris	178
— Ką galvoja kaimo arklys	133	— Artimas	218
— Du gudruoliai	141	— Perkūno globoja- moj žemėj	333, 343
— Karalius ir marškiniai	148	— Mažasis patriotas	425
— Viškas ir šuo	150	— Sugrįžimas	413, 418, 507
— Medžioklė	167	Tamulaitis V. — Šventoji naktis	535
— Plėštakė ir vaikas	168	Tėma K. — Vagis	14, 31
— Vyresnioji (B. L.)	178	— Margelis ir Deglė	56
— Šuo draugas	180	— Kaip Jonelis karaliūm tapo	75
— Kopė	196	— Stipruolis	88
— Neapgaudinėk	198	— karalaitis Kazimieras	102
— Kur lobis	211	— Ljudna pasakas	152
— Bitės ir rožės	202	— Čigonas ir ūkininkas	213
— Kuris amatas geresnis	222	— kaip iš dešros šaudė	262
— Gera gelumbė	228	— Šrdelė	295
— Gaidelis ir katinėlis	230	— Nerami sąžinė	324
— Penkiaskatikiš pražudė	230	— Margio globėjai	357
— Vieversėlis nelaisvėje	230	r. — Gaidžiai susipešė	11
— Ištikimas šuo	247	— Gegužės kukuoja	27
— Su nepažįstamais ne- draugauk	260	— Katras greitesnis	46
— Gerai patarė	266	— Kaip mes aveles plukdėm	59
— Žmogžudys	276	— Mūsų inkilėly žvirbliai	78
— Gilė ir moliugas	277	— Buvo dūda Vilniuj	94
— Didelė nos	279	— Dievuli, duok lietučio	110
— Lukštas ir branduolys	280	— Linksma pavasarėlis	126
— Čigonas bitininkas	291	— Su valgiais į pievą	140
— Tikrasis sūnus	292	— Jau pusė grūdo	155
— Arklys ir kareivis	292	— Baimė	181
— Varnėnas	293	— Bičių spiečius	222
— Lenk medį, kol jaunas	306	— Paukštukai obely	235
— Sąžiningumas	307	— Ganiava rugienoj	254
— Iš ko ta e pažįsta	308	— Meilė ir jėga	267
— Katras gudresnis	309	— Riešutai ir voverys	286
— Lokys	323	— Kaip Jurgelis įstojo	299
— Gobšumas	325	— Gandrų išlėkimas	318
— Šešėlio išs gando	342	— kaip mes bulves kepėm	326
— Mano vargai	354	— Supiūšo mobilis	316
— Jautis ir varlė	359	— Motinos pasiaukojimas	366
— Katės teisme	374	— Jiurgiukas kapitonas	378
— Šuo ir asilas	380	— Atnešk man to vandens	391
— Kova	383	— Malkų glėbelis	398
— Išdykėlis vėjas	388	— Linų marka	413
— Kas aš?	390	— Kelkis, m tinėle	430
— Darže (K. K.)	406	— Rudens saulė	446
— Jurgelis	421	— Vilko akys	462
— Mįslė	424	— Spraga tuine	476
— Rudens vakaras	436	— Vėjo malūnas	487
— Kaip praleidau Vėlinių dieną	455	— Šyvas žergelis	494
— Geras sūnus	472	— Didvyris	499
— Asilas	502	— Skaitom ir rašom	510
— Jonelio nuotykis	514	— Rarotos	524
— Vincuko antelė	517	— Dvi eglutės	534
		— Bėkim, mažutėliai	539
		Seniūnienė S. — Vaikai	184, 206
		Švilpa A. — Ką aš namie veikiu	312
		Svyruonėlis — Senelės pasakojimai	552

III. Pasakojimai, pasakos

Juškaitių dėdukas. — Stebuklas	123
— Lietutis	504, 521, 542

V. Š. — Napoleonas Bonaparte ir vaisių pardavėja	251
— Ištikimas draugas	395
— Vinėtos žirgas	427
— Didvyriškas vaikas	440
— Belizaras ir jo duktė	526
Vinciūnas J. — Paukštelių kerštas	91, 108
Z. M. — Lakštingala	362
— Kunigaikštis Vaidutis	423
— Ma nai	24
— Kaip atsirado meškos	41
— Pikta karalaitė	43, 62
— Aklas senelis	105
— Arabas ir piktoji	121
— Paisytojas ir statytojas	124
— Jonukas ir ragana	169
— Nušoko	171
— Tėvas ir sūnus	188
— Trys broliai	214
— Atlyginimas	216
— Užburtoji giria (Ž.)	233
— Vilko teisybė	248
— Žvirblis (Č)	264
— Žvejo šuo	278
— Lapė teisėju	281
— Muselės užrašai	283, 297
— Varnelė gudragalvė	310
— Iš ko šunys atsirado	358
— Vaiko meilė	360
— Kaip atsirado Neris	370
— Bulvės	386
— Kodėl briedžio puikūs ragai	392
— Pasaka apie pelytę	393
— Auksinė gėlė	408
— Aldona, Gedimino duktė	434
— Kalėdų naktį	530

IV. Scenos valzdellai

Tėma K. — Švento Jono naktis	142, 158
Steponėnas J. — Bulvėkasis	375

V. Mūsų mylimieji

Kun. Tumas — Vaižgantas	18
Dėdė Vanagėlis	114
Antanas Smetona	482
Dėdė Pransys	546

VI. Kelionės

V. Š. — Pirmoji kelionė aplink pa- saulį	189
— Kelias į Indiją	270
— Amerikos atradimas	302, 314
— Kuko kelionė	329
— Dovydas Livingstonas	349
— Kelionės po Australiją	381
— Stanley kelionė po Afriką	491

VII. Aprašymai

— Seinai	8
— Paštas	34
— Mažulionių piliakalnis	50
— Telegrafas	66
— Telefonas	82
— Geležinkelis	98
— Traukinyje	131
— Jonelis atvažiavo į Vilnių	146
— Jonelis Gedimino kalne	162
— Paskutinė tirtovs daina	174
— Vandens lašelio kelionė	186
— Jonelis Trijų kryžių kalne	194
— Šernas	203
— Jonelis šv. Mikalojaus bažnyčioje	210
— Aušros Vartai	226
— Pabaronė	231
— Ylius	238
— Vilniaus katedroje	242
— Svilionys (<i>V. Ste—nas</i>)	258
— Šv. Onos bažnyčia	274
— Žalasis tiltas	290
— Vasiūnai	381
— Lazinkos (<i>Steponėnas J.</i>)	404
— Veidrodžio istorija	412
— Kaip žmonės išmoko pakilti į orą	438
— Paukščių kelionės	442
— Ruduo (<i>Teklė</i>)	444
— Saugokime savo dantis	479
— Kalėdų eglutė (<i>Briedis</i>)	521

VIII. Paveiksluoti nuotyčiai

IX. Žaidimai

X. Trupinėllai

XI. Vaikų šypsenos

XII. Laiškų dėžutė